

Η Ειδική αυτή Εξεταστική Επιτροπή συγκροτήθηκε σε σώμα στις 15 Οκτωβρίου 1981 και εξέλεξε πρόεδρο και εισηγήτρια - συντονίστρια την κ. Cinciarì Rodano (βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ιταλίας). Η Επιτροπή αυτή επέλεξε 18 θέματα που ανέθεσε να ερευνήσουν Ευρωβουλευτές -16 γυναίκες και 2 άντρες- απ' όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και όλα τα πολιτικά φάσματα που συνθέτουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ειδικότερα τα μέλη της Επιτροπής αυτής ανήκαν στις εξής Πολιτικές Ομάδες: 4 της Σοσιαλιστικής Ομάδας, 4 της Ομάδας του ευρωπαϊκού λαϊκού κόμματος (χριστιανοδημοκράτες), 2 της Ομάδας των ευρωπαϊκών δημοκρατών (βρετανοί συντηρικοί), 2 της Κομμουνιστικής Ομάδας, 2 της Φιλελεύθερης και δημοκρατικής ομάδας, 1 της Ομάδας των ευρωπαϊκών δημοκρατών προόδου, 1 της Ομάδας τεχνικού συντονισμού και προάσπισης ανεξάρτητων βουλευτών και 2 μη εγγεγραμμένοι σε πολιτική ομάδα.

Οι Ευρωβουλευτές μετά από δύο χρόνια εντατικής έρευνας σε βάθος για τη θέση των γυναικών στις δέκα χώρες της Κοινότητας, για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, τις ανισότητες που συναντούν ακόμα στην εργασία τους κ.λ.π. υπέβαλαν τις εισηγήσεις τους (έγγραφο 1-1229/83/5), που αποτέλεσαν ένα τόμο από 565 σελίδες.

Τα πορίσματα αυτά είναι η έκθεση που κατέθεσε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προς ψήφιση η Πρόεδρος κ. C. Rodano, στις 22 Δεκεμβρίου 1983.

Το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Για τη θέση της γυναίκας στις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

της Τέρφης Λαμπρινοπούλου

Στις 17 Ιανουαρίου 1984 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ένα ψήφισμα για τη βελτίωση της θέσης της γυναίκας στις 10 χώρες - μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Το ψήφισμα αυτό υπέβαλε η Εξεταστική Επιτροπή για τη θέση της γυναίκας στην Ευρώπη, που συστήθηκε μετά από ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 8 Ιουλίου 1981.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατέληξε στο ψήφισμα αυτό αφού διαπίστωσε ότι παρά τις πρόδους που έχουν γίνει, εξακολουθεί η άνιση μεταχείριση σε βάρος των γυναικών σε πολλούς τομείς της κοινωνικής ζωής, καθώς επίσης και μετά από τη διαπίστωση ότι πολύ λίγα μέτρα είχαν ληφθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο Υπουργών και τα περισσότερα Κράτη - μέλη για την προώθηση προηγούμενου ψηφίσματός του της 11ης Φεβρουαρίου 1981 για την επεξεργασία Κοινοτικού προγράμματος δράσης 1982-1985 για την ισότητα ευκαιριών. (Σχετικά στοιχεία έχουμε δημοσιεύσει στα τεύχη 11 και 14 του ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ)

Είναι ένα πολύ σημαντικό έργο, όχι μόνο σε όγκο αλλά και σε ποιότητα, με τεράστια κοινωνική σημασία για τις χώρες της Ε. Κοινότητας και δικαίως ονομάστηκε από πολλούς «ο Χάρτης Δικαιωμάτων της Γυναίκας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων». «Σ' αυτό το ψήφισμα», όπως είπε η κ. Rodano, «περιέχονται όλες οι ελπίδες των γυναικών για ένα κόσμο θεμελιωμένο σε μια καινούργια κλίμακα αξιών... Αυτό το ψήφισμα είναι μια πράξη εμπιστοσύνης της Κοινότητας για το μέλλον της...».

Οι γυναίκες της Ευρώπης θα έμεναν πλήρως ικανοποιημένες, αν το ψήφισμα αυτό είχε εγκριθεί παμπηφεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι πολλές όμως τροπολογίες και κυρίως τα στενά κομματικά συμφέροντα ή οι ιδεολογίες των διαφόρων πολιτικών ομάδων ή κομμάτων έθεσαν το θέμα της ισότητας των φύλων

στο επίκεντρο της πολιτικής διαμάχης. Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας ήταν: Ψήφισαν 197 Ευρωβουλευτές (Σύνολο Ευρωβουλευτών 434)

Υπέρ	125 της Σοσιαλιστικής και Κομμουνιστικής Ομάδας
Κατά	25 της ομάδας των Άγγλων συντηρητικών
Αποχές	54 της ομάδας Χριστιανοδημοκρατών και Φιλελευθέρων

Σημ. Από τους Έλληνες Ευρωβουλευτές ψήφισαν υπέρ οι Ευρωβουλευτές του ΠΑΣΟΚ, ο Ευρωβουλευτής και Πρόεδρος του ΚΟΔΗΣΟ κ. Ι. Πεσμαζόγλου και ο Ευρωβουλευτής του Κ.Κ. Εσωτερικού κ. Α. Κύρκος. Απέσχον οι Ευρωβουλευτές της Νέας Δημοκρατίας, ακολουθώντας την ομάδα των Χριστιανοδημοκρατών, ο Ευρωβουλευτής του Κόμματος των Προοδευτι-

κών κ. Αλεξιάδης και οι Έλληνες Ευρωβουλευτές του Κομμουνιστικού Κόμματος, που δεν ακολούθησαν την Κομμουνιστική Ομάδα των Ευρωβουλευτών που ψήφισε υπέρ.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανέθεσε στον Πρόεδρό του κ. Piet Dankert να διαβιβάσει το ψήφισμα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Συμβούλιο Υπουργών και στις Κυβερνήσεις των Κρατών - μελών για υιοθέτηση.

Τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17/7/1984 παρακολούθησαν, μετά από πρόσκληση της Ευρωβουλευτού του ΠΑΣΟΚ κ. Κωνσταντίνης Πανταζή εκπρόσωποι γυναικείων σωματείων: του Εθνικού Συμβουλίου Ελληνίδων η κ. Ελένη Βαλάση - Αδάμ, της Ένωσης Γυναικών Ελλάδας η κ. Άννη Πιτσιώρη, της Κίνησης Δημοκρατικών Γυναικών η κ. Καίτη Κωσταβάρα, της Ομοσπονδίας Γυναικών Ελλάδας η κ. Φρασίκλεια Γερακάκη, του Συλλόγου Ελληνίδας Νοικοκυράς η κ. Γαλάτεια Σακκά, του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας η κ. Τέρψη Λαμπρινοπούλου, του Συνδέσμου Ελληνίδων Επιστημόνων η κ. Λίτσα Παπαντωνίου και της Χ.Ε.Ν. Ελλάδας η κ. Λουκία Μουσούρου.

Η κ. Πανταζή με την πρωτοβουλία της αυτή, έδωσε την ευκαιρία και τη βαθεία ικανοποίηση σε γυναικεία σωματεία, που έχουν συμβάλει με τους αγώνες τους στην προώθηση της ισότητας των φύλων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, να παραβρεθούν σε μια σημαντική στιγμή νέων γυναικείων κατακτήσεων. Άλλωστε τα σωματεία αυτά είχαν βοηθήσει την κ. Πανταζή στην κατάρτιση της τελικής έκθεσής της για τη θέση της γυναίκας στην Ελλάδα, με την αποστολή μελετών, άρθρων, στατιστικών στοιχείων κ.λ.π. που είχαν συγγράψει αρμόδια, για τα διάφορα θέματα, μέλη τους.

Θέματα που εξέτασε η Επιτροπή για τη θέση της γυναίκας στην Ευρώπη

Τα θέματα που ερεύνησε η ειδική αυτή Επιτροπή και έκανε και συγκεκριμένες προτάσεις για τη βελτίωση της θέσης της γυναίκας στις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ήταν:

1. Εφαρμογή των δύο πρώτων οδηγιών (για την «ισότητα των αμοιβών» και για την «ίση μεταχείριση»). Εισηγητής η κ. Gaiotti de Biase (ΕΑΚ/Ι).

2. Στάδιο εφαρμογής της τρίτης οδηγίας («κοινωνική ασφάλιση»). Εισηγητής η κ. Van den Heuvel (ΣΟΣΙΑ-Λ/ΟΑ.).
3. Η θέση της γυναίκας στην Ελλάδα. Εισηγητής η κ. Κ. Πανταζή (ΣΟΣΙΑ-Λ/ΕΑ.).¹
4. Μείωση και αναδιοργάνωση του χρόνου εργασίας. Εισηγητής η κ. Wieszorok-Zeul (ΣΟΣΙΑΛ./Δ.Γ.).
5. Επαγγελματική επιμόρφωση των γυναικών στην Ευρώπη. Εισηγητής η κ. Von Alemann (ΦΙΛ./Δ.Γ.).
6. Εισαγωγή νέων τεχνολογιών και συνέπειες στην απασχόληση των γυναικών. Εισηγητής η κ. Spaak (ΜΕ/Β.).
7. Η θέση της γυναίκας στο πλαίσιο της αναθεώρησης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Εισηγητής η κ. Maij-Weggen (ΕΑΚ/ΟΑ.).

---

1. Το Ευρ. Κοινοβούλιο στερείτο επίσημων στοιχείων για τη θέση της γυναίκας στην Ελλάδα, επειδή η Ελλάδα έγινε μόλις τον Ιανουάριο 1981 το δέκατο μέλος της Ε. Κοινότητας.

8. Η γυναίκα και η υγεία. Εισηγητής ο κ. EISMA (ME/OA)..
9. Μετανάστριες και σύζυγοι μεταναστών. Εισηγητής η κ. Squarcialupi (KOM/I.).
10. Προβλήματα των γυναικών στα ανεξάρτητα επαγγέλματα, κυρίως στη γεωργία, το εμπόριο και τη βιοτεχνία. Εισηγητής η κ. Martin (ΦΙΑ/ΓΑΑ.).
11. Η θέση των γυναικών στα όργανα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Εισηγητής η κ. Lenz (ΕΑΚ/Δ.Γ.).
12. Γυναίκες του Τρίτου Κόσμου και ευρωπαϊκή βοήθεια. Εισηγητής η κ. Lizin (ΣΟΒ/Β.).
13. Η πολιτική της πληροφόρησης και οι γυναίκες. Εισηγητής η κ. Hooper (ΕΔ/Μ.ΒΡ.).
14. Μητρότητα, άδειες γονέων και υποδομές για τα παιδιά μικρής ηλικίας. Εισηγητής η κ. Le Roux (KOM/ΓΑΑ.).
15. Προβλήματα γυναικών στο πλαίσιο των φορολογικών καθεστώτων. Εισηγητής η κ. Dame Shelagh Roberts (ΕΔ/Μ.ΒΡ.).
16. Προβλήματα γυναικών στις μειονεκτικές περιοχές. Εισηγητής η κ. Sile de Valera (ΕΔΠ/ΓΑΑ.).
17. Μόρφωση και εκπαίδευση των κοριτσιών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Εισηγητής ο κ. Estgen (ΕΑΚ/Α.).
18. Ο ρόλος των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Εισηγητής η κ. Macciocchi (ΣΠΑ/Ι.).

Περιεχόμενο του ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17/1/1984

Σταχυολογώντας τα κυριότερα σημεία του ψηφίσματος C. Rodano θα ήθελα κατ' αρχήν ν' αναφέρω ότι οι βασικές διαπιστώσεις του Ευρ. Κοινοβουλίου από το περιεχόμενο των προτάσεων του ψηφίσματος αυτού είναι:

α) ότι η ανεργία, ιδίως των νέων γυναικών, αυξάνει πολύ περισσότερο απ' ό,τι η απασχόληση.

β) ότι η οικονομική κρίση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας και οι δημοσιονομικές δυσκολίες της ΕΟΚ και των Κρατών - μελών πλήττουν συγκριτικά βαρύτερα τις γυναίκες.

γ) ότι η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών απειλούν ιδιαίτερα τις θέσεις των γυναικών.

δ) και τέλος ότι υπάρχει κίνδυνος να χαθούν όσα αποκτήθηκαν στη δεκαετία του 1970 και να έχουμε μια οπισθοδρομική προς την παραδοσιακή νοοτροπία κατανομής των ρόλων ανάλογα με το φύλο.

Ειδικότερα:

Ι. Στο κεφάλαιο για την προώθηση και την ανάπτυξη της ισότητας των ευκαιριών και της απασχόλησης των γυναικών

(Οδηγία 117/1975/ΕΟΚ για ισότητα αμοιβών, οδηγία 207/1976/ΕΟΚ για ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στην απασχόληση, παραγωγές, επαγγελματική επιμόρφωση και συνθήκες εργασίας και οδηγία 7/1979/ΕΟΚ για ίση μεταχείριση των γυναικών στον τομέα κοινωνικών ασφαλίσεων).

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Commission):

- Να ελέγξει κατά πόσο εφαρμόζονται στα Κράτη - μέλη οι Οδηγίες (Directives) αυτές και να υποβάλει αναλυτική έκθεση στο Ε. Κοινοβούλιο.
- Να συμπληρώσει και βελτιώσει το περιεχόμενο των Οδηγιών καθορίζοντας αντικειμενικά κριτήρια για τον προσδιορισμό της έννοιας «εργασία ίσης αξίας», της έννοιας «έμμεσης διάκρισης» και της αρχής «της μετάθεσης του βάρους της απόδειξης» (δηλ. όταν πρέπει να αποδειχθεί ότι γίνεται μια διάκριση σε βάρος εργαζομένων γυναικών, ο εργοδότης να είναι εκείνος που θα αποδεικνύει ότι δεν έχει κάμει διάκριση κατά των γυναικών).
- Στα Κράτη - μέλη πρέπει να δημιουργηθούν Όργανα (Επιτροπές ή Υπηρεσίες) με πραγματικές εξουσίες για να ελέγχουν και να καταγγέλλουν εάν το Κράτος - μέλος εφαρμόζει την αρχή για την ισότητα ευκαιριών για τις γυναίκες και να προβλεφθούν κυρώσεις σε περιπτώσεις παραβάσεων.
- Η Ευρ. Επιτροπή επίσης να επαγρυπνει ώστε τα Κράτη - μέλη να μη θεσπίζουν νομοθεσίες που να αμφισβητούν τις αρχές των οδηγιών.
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί να εκδοθούν νέα κοινοτικά νομικά μέσα (νέες οδηγίες) για ίση μεταχείριση αντρών και γυναικών στα καθεστάτα κοινωνικής ασφάλισης των διαφόρων επαγγελματιών (οικογενειακά επιδόμα-

τα, συντάξεις, άδειες, ηλικία συνταξιοδότησης κ.λ.π.).

- Το Ε. Κοινοβούλιο καλεί επίσης τα Κράτη - μέλη να μην περικόψουν κονδύλια που προορίζονται για κοινωνικές υπηρεσίες (παιδικοί σταθμοί, γηροκομεία κ.λ.π.).
- Ζητεί από την Ε. Επιτροπή να καταρτίσει και να παρουσιάσει στο Κοινοβούλιο μια έκθεση σχετικά με τις κοινωνικές υπηρεσίες στα Κράτη - μέλη (ιδρύματα προνοίας, στάθμη, μορφές χρηματοδότησης, διαχείριση κλπ.).
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την προώθηση και ανάπτυξη της απασχόλησης των γυναικών προτείνει να ληφθούν ειδικά ενθαρρυντικά μέτρα, όπως χορήγηση δανείων, φορολογικές ελαφρύνσεις, κίνητρα για προσλήψεις γυναικών από επιχειρήσεις σε τομείς που συνδέονται με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών κ.λ.π.
- Προτείνει επίσης στο Συμβούλιο Υπουργών να εγκρίνει νέα ολοκληρωμένα προγράμματα κατά της ανεργίας των γυναικών, ιδίως σε μειονεκτικές περιοχές και ζητεί μάλιστα ένα ποσοστό πιστώσεων να διατεθεί σε παραμεθόριες ή νησιώτικες περιοχές της Ελλάδας.
- Ζητεί από την Ε. Επιτροπή και τα Κράτη - μέλη να αποφύγουν τις άμεσες ή έμμεσες διακρίσεις σε βάρος των γυναικών όταν καταρτίζονται οι κατάλογοι των ατόμων που ζητούν εργασία, ιδιαίτερα με την εφαρμογή του συστήματος προτεραιότητας υπέρ του αρχηγού της οικογενείας, λαμβάνοντας υπόψη τις ίσες ευθύνες που έχουν οι γονείς προς τα παιδιά τους.
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί ειδικά μέτρα για την επαγγελματική κατάρτιση των γυναικών στον τομέα των νέων τεχνολογιών.
- Ζητεί να εφαρμοσθούν ειδικά προγράμματα ώστε να δοθούν κίνητρα στα νεαρά κορίτσια να επιλέξουν ένα επάγγελμα από ένα ευρύτερο φάσμα επαγγελμάτων.
- Ζητεί την πρόσληψη ανδρικού διδακτικού προσωπικού στα νηπιαγωγεία και πρωτοβάθμια εκπαίδευση.
- Καλεί την Ε. Επιτροπή να προτείνει την εκπαίδευση και στο δημοτικό σχολείο στις νέες μορφές τεχνολογίας για άντρες και γυναίκες.

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καλεί την Επιτροπή να υποστηρίξει και να υποβάλει πρότυπα προγράμματα που να προβλέπουν νέα συστήματα οργάνωσης του χρόνου εργασίας. Πιστεύει ότι με τη μείωση βραχυπρόθεσμα του εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας με στόχο την εβδομάδα των 35 ωρών στα πλαίσια ενός δεσμευτικού πλαισίου θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας. (Κατά τη συζήτηση διατυπώθηκε και η αντίθετη άποψη ότι το μέτρο θα έχει ελάχιστη επιρροή στην απασχόληση των γυναικών).
- Ζητεί από το Συμβούλιο Υπουργών να εκδώσει μια οδηγία που θα ρυθμίζει την προαιρετική μερική απασχόληση καθώς και τη μείωση του χρόνου εργασίας, ελπίζοντας ότι θα γίνει καλύτερη κατανομή των υποχρεώσεων του σπιτιού και της οικογενείας μεταξύ αντρών και γυναικών. θεωρεί ακόμη ότι οι εργαζόμενοι/ες κατά μερική απασχόληση πρέπει να έχουν τα ίδια δικαιώματα και κοινωνικές παροχές με τους εργαζόμενους με πλήρη απασχόληση.
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καλεί την Ε. Επιτροπή να λάβει μέτρα για να εξασφαλισθεί η ίση φορολογική μεταχείριση αντρών και γυναικών, με μεταρρύθμιση των φορολογικών εκεινών συστημάτων που περιέχουν διακρίσεις σε βάρος των γυναικών και επιφέρουν έμμεσο αρνητικό αποτέλεσμα στην επαγγελματική απασχόληση, προαγωγές κλπ. των γυναικών, με απώτερο στόχο την καθιέρωση ενός συστήματος χωριστής επιβολής φόρου για το σύζυγο και τη σύζυγο.
- Το Ευρ. Κοινοβούλιο ζητεί να καταργηθούν όλες οι νομοθετικές, επαγγελματικές κλπ. διατάξεις που βρίσκονται σε άμεση ή έμμεση αντίθεση προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης των γυναικών στα ελεύθερα επαγγέλματα και στις οικογενειακές επιχειρήσεις και ειδικότερα στο γεωργικό, τον εμπορικό και το βιοτεχνικό τομέα και ζητεί από την Επιτροπή να συντάξει πρόταση οδηγίας για να εξασφαλιστεί στις γυναίκες που ασκούν αυτά τα επαγγέλματα:
  - α) ένα επαγγελματικό καθεστώς που να τους διασφαλίζει ίσα δικαιώματα με τους συζύγους στην επιχείρηση

- β) προσωπικά δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης κυρίως σε περίπτωση εγκυμοσύνης και μητρότητας, ανάλογα με εκείνα των γυναικών που ασκούν επάγγελμα άλλης κοινωνικο-επαγγελματικής κατηγορίας
- γ) υπηρεσίες αντικατάστασης στην επιχείρηση σε περίπτωση απουσίας για λόγους μητρότητας, ασθένειας, συμμετοχής σε μαθήματα επαγγελματικής επιμόρφωσης ή διακοπών.

- Το Ευρ. Κοινοβούλιο επιμένει ακόμη όπως οι χρηματοδοτήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου κατανοούνται ισόρροπα μεταξύ αντρών και γυναικών και προτίθεται να καλέσει την Ε. Επιτροπή να δεσμεύσει μελλοντικές χρηματοδοτήσεις από το Ε.Κ.Τ. προς εκείνα τα Κράτη - μέλη που δεν εφαρμόζουν αυτό τον κανόνα.

II. Στο κεφάλαιο για την ανάληψη ίσων ευθυνών μεταξύ αντρών και γυναικών στην πολιτική, πολιτιστική, κοινωνική και οικογενειακή ζωή:

- 1) Οι γυναίκες στα κέντρα λήψης αποφάσεων.
  - Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαπιστώνοντας ότι παρά την πρόοδο που έχει πραγματοποιηθεί στην παρουσία γυναικών σε υπεύθυνες θέσεις σε διάφορους τομείς και χώρες, οι γυναίκες εξακολουθούν να βρίσκονται σε μειονεκτική θέση έναντι των αντρών όσο ανερχόμαστε την κλίμακα της ιεραρχίας και κυρίως στα κέντρα όπου λαμβάνονται οι αποφάσεις (κυβέρνηση, κοινοβούλια, πανεπιστήμια, διπλωματία, δικαστικό κλάδο, συνδικαλισμό, μέσα ενημέρωσης κ.λ.π.) προτείνει:
    - α) στην Επιτροπή (Commission) να προβεί σε διάφορες έρευνες και καλεί τα Πανεπιστήμια να κάνουν επιστημονική έρευνα για το ρόλο της γυναίκας σ' όλους τους κοινωνικούς τομείς.
    - β) να γίνει μια διάσκεψη με θέμα τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για μια δίκαιη κατανομή των υπεύθυνων θέσεων μεταξύ των δύο φύλων.
- 2) Για μια ελεύθερη και υπεύθυνη μητρότητα.
  - Το Ευρ. Κοινοβούλιο θεωρεί ότι τα

μητρικά καθήκοντα των γυναικών δεν πρέπει να αποτελούν πρόφαση για κοινωνικές διακρίσεις.

- Ζητεί αύξηση της προστασίας της γυναίκας κατά την εγκυμοσύνη και την περίοδο που ακολουθεί αμέσως μετά τον τοκετό (άδειες, κοινωνικές παροχές, παρακολούθηση υγείας κ.λ.π.) και κατάργηση των διακρίσεων κατά την πρόσληψη εγκύων.

3) Εργασία στο σπίτι.

- Το Ε. Κοινοβούλιο ζητεί από την Ε. Επιτροπή να καταρτίσει μελέτη σχετικά με την οικονομική και κοινωνική αξία της εργασίας στο σπίτι και τις νομικές συνέπειες, ιδίως σε επίπεδο κοινωνικών δικαιωμάτων, που θα μπορούσαν να υπάρξουν.

4) Υγεία της γυναίκας.

- Το Ε. Κ. καλεί την Επιτροπή να προωθήσει έρευνες για διάγνωση ασθενειών των γυναικών (καρκίνος μαστού, τραχήλου κλπ.), έρευνες για νέα αντισυλληπτικά μέτρα για άντρες και γυναίκες και έρευνες για την ανακάλυψη φαινομένων ψυχογενετικής φύσης στις γυναίκες λόγω της αποκλειστικής ασχολίας τους με το νοικοκυριό και να λάβει συγκεκριμένα μέτρα. (Η πρόταση για νομιμοποίηση των αμβλώσεων απορρίφθηκε για 2 ψήφους).

5) Για την αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα της γυναίκας.

- Το Ε.Κ. υπογραμμίζει ότι ένα από τα κυριότερα πλήγματα στην αξιοπρέπεια των γυναικών είναι η υπερεκμετάλλευση που υφίστανται οι γυναίκες εκ μέρους των εργοδοτών από προσβολές κάθε είδους και γι' αυτό θα πρέπει να διασφαλιστούν η αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα της γυναίκας.
- Το Ε.Κ. ζητεί από την Ε. Επιτροπή να προβεί σε έρευνα σχετικά με την αύξηση των περιπτώσεων κακής μεταχείρισης των γυναικών και των παιδιών και τις αιτίες της, τη διάδοση και τις μορφές σεξουαλικής βίας προς τις γυναίκες και της βίας των ενηλίκων προς τα παιδιά, την υπάρχουσα σχετική ποινική νομοθεσία στα κράτη - μέλη και εάν σέβεται την αξιοπρέπεια και τα

δικαιώματα της γυναίκας και του παιδιού, τις ανεπιθύμητες οικειότητες στον τόπο εργασίας, και με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας να υποβάλει προτάσεις στο Συμβούλιο.

- Το Ε.Κ. καλεί τα Κράτη - μέλη να θεωρήσουν τη σεξουαλική βία ως αδίκημα, για το οποίο μπορεί να προσφύγει όχι μόνο η παθούσα αλλά και η δημόσια αρχή, και οι γυναικείες οργανώσεις.

III. Στο κεφάλαιο για ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης σχετικά με τα δικαιώματα της γυναίκας

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καλεί την Επιτροπή (Commission) να καθορίσει, με τη διοργάνωση συζητήσεων, διαλέξεων, μελετών και πρότυπων προγραμμάτων, τους καταλληλότερους τρόπους για την πληροφόρηση των γυναικών σχετικά με τις νομοθετικές, κοινοτικές ή εθνικές πρωτοβουλίες που τις αφορούν.
- Το Ε.Κ. ζητεί από το Συμβούλιο (Υπουργών) να υποστηρίξει οικονομικά την πρωτοβουλία των Ευρωβουλευτών να ενθαρρύνουν και να διευκολύνουν την ανταλλαγή επισκέψεων στα Κράτη - μέλη των γυναικείων οργανώσεων, με σκοπό την ενημέρωση και τη συνεργασία τους σε τομείς που τις ενδιαφέρουν.
- Το Ε.Κ. απευθύνει έκκληση στις ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές υπηρεσίες και τον τύπο, σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, να δίνουν μια πραγματική και ακριβή εικόνα της θέσης των γυναικών στην Ευρώπη κατά την παρουσίασή τους ή την παρουσίαση των προβλημάτων που τις αφορούν και να ευαισθητοποιούν το ευρύ κοινό στις θετικές αξίες που συνδέονται με τη βελτίωση της θέσης της γυναίκας.

IV. Στο κεφάλαιο για τα δικαιώματα των μεταναστριών

- Το Ευρ. Κοινοβούλιο ζητεί από την Ε. Επιτροπή για να αντιμετωπισθούν η κοινωνική και πολιτιστική απομόνωση και ο παραγκωνισμός στο περιθώριο

των γυναικών και των μεταναστριών να ληφθούν ειδικά μέτρα για βασική εκπαίδευση που να περιλαμβάνει ενημέρωση για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

- Το Ε.Κ. ζητεί από τα Κράτη - μέλη να βελτιώσουν το νομικό καθεστώς για μετανάστριες (δικαίωμα παραμονής, στέγασης, άσκησης εκλογικού δικαιώματος κ.λ.π.).

V. Στο κεφάλαιο γυναίκες και αναπτυξιακή πολιτική

- Το Ε. Κοινοβούλιο καλεί την Ε. Επιτροπή να ενσωματώσει στα προγράμματα για τις αναπτυσσόμενες χώρες ειδικά μέτρα για τη βελτίωση της εκπαίδευσης, της υγείας και γενικά της επαγγελματικής προώθησης των γυναικών του Τρίτου κόσμου.

VI. Στο κεφάλαιο οι γυναίκες στα όργανα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

- Το Ευρ. Κοινοβούλιο, μετά τη διαπίστωση ότι στις διευθυντικές θέσεις των κοινοτικών οργάνων είναι ελάχιστη η παρουσία γυναικών και ότι το γυναικείο προσωπικό ανήκει κυρίως στις κατώτερες κατηγορίες, ζητά από τα κοινοτικά όργανα να εφαρμόσουν ειδικά προγράμματα (εκπαίδευση, ενημέρωση, διαγωνισμοί, κλπ.) για την προώθηση των γυναικών στις ανώτερες θέσεις, δίνοντας έτσι το καλό παράδειγμα.

VII. Τελικές παρατηρήσεις

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί το σύνολο των πόρων που προορίζονται για τις γυναίκες, στα πλαίσια του προϋπολογισμού της Κοινότητας, να ανταποκριθεί στην πραγματοποίηση των πολιτικών που αναφέρονται στο ψήφισμα C. Rodano.
- Το Ε.Κ. καλεί το Συμβούλιο να συγκαλέσει κατά τη διάρκεια της Γαλλικής Προεδρίας ένα ειδικό Συμβούλιο Υπουργών ή Υφυπουργών, οι οποίοι ασχολούνται με την πολιτική σχετικά με τα δικαιώματα της γυναίκας, για να εκδώσουν τις νέες οδηγίες που ζητούνται στο ψήφισμα και που είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τις γυναίκες.

- Το Ε.Κ., επιθυμεί, μετά τις Ευρωεκλογές του Ιουνίου 1984, να συγκροτηθεί μια μόνιμη επιτροπή για τα δικαιώματα της γυναίκας.

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί τέλος από κάθε γυναίκα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας - δια των αντιπροσώπων της - να πάρει στα χέρια της την υπόθεση της ειρήνης, τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε διεθνές, υιοθετώντας τους στόχους της ολοκλήρωσης και της οικοδόμησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως μέσου ισόρροπης οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, διαλόγου μεταξύ των λαών και πρόσπισης των δικαιωμάτων του ανθρώπου και της γυναίκας και να πρωτοστατήσει σε μια πανευρωπαϊκή εκστρατεία με στόχο το «Διεθνή Διάλογο Ειρήνης» προκειμένου να διασωθεί ό,τι πολυτιμότερο υπάρχει: ο άνθρωπος.